Nr. 109. w Niedzielę

dnia 11. Maja 18´6.

PRZEDPŁATA:
ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 Tal. 20 Sgr. na całe Prusy 2 Tal.

INSERATY:
1 Sgr. 3 Fen. od wiersza na ¼ szerokości przyjmują się tylko w expedycyi.

GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornéj W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński w Poznaniu.

Z powodu Zielonych Świąt, Gazeta dopiero wyjdzie w wtorek wieczorem.

Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Pozn.

Wiedeń, 9. Maja. — Dzisiejsza austryacka korespondencya donosi, że wczoraj złożyły Austrya i Prusy bundestagowi przedstawienie, we względzie zawartego pokoju. Wniosek odpowiedni ze strony Bawaryi został przesłany komisyom.

Ostdeutsche Post zamieszcza artykuł o odrębnym układzie z d. 15. Kwietnia, zawartym między Francyą, Anglią i Austryą, dotyczącym całości Turcyi i sądzi, że tenże nie zmienia stanowiska grudniowych sprzymierzeńców.

Frankfurt nad Menem, 9. Maja. — Wczoraj przedłożyły Austrya i Prusy wspólne przedstawienie dotyczące zawartego pokoju zgromadzeniu związku rzeszy niemieckiéj, które je wzięło ad referendum. Podobno w przedstawieniu tem wypowiedziano przy udzieleniu wiadomości o wypadku zyskanym w Paryżu nadzieję, że mocarstwa niemieckie przyjmą go z zadowoleniem i w nim znajdą potwierdzenie zaufania, jakie położyły w Austryi i Prusach przez swą ostatnią uchwałę.

Telegraficzne wiadomości.

Londyn, 8. Maja. — W izbie wyższéj wniesiono na dzisiejszem posiedzeniu o wyrzeczenie podziękowania armii. W izbie niższéj oświadczył lord Palmerston, że cała strata wojska podczas wojny, włącznie z inwalidami wynosi 22,456 ludzi. Tenże uwiadomił izbę, iż królowa ma zamiar zamianować jenerała Williamsa baronetem i proponuje, aby mu oprócz tego wyznaczono 1000 f. szt. pensyi. Propozycyą przyjmuje izba niższa.

Paryż, 9. Maja. — Monitor donosi, że pruski poseł hr. Hatzfeld doręczył cesarzowi order orla czarnego wraz z własnoręcznem pismem swego monarchy.

Monitor zamieszcza dekret, mocą którego hr. Morny został zamianowany nadzwyczajnym posłem w Petersburgu. Książe Ney wyjechał w zeszłą środę do Petersburga; wiezie odpowiedź na doniesienie o wstąpieniu cesarza rosyjskiego na tron i na powinszowanie urodzenia się następcy tronu francuskiego.

Monitor donosi w mowie jednéj: w dziennikach wspominano ubocznie, że książe Hieronim bierze udział w pewnem przedsiewzięciu. Żaden z książąt cesarskich nie jest interesowany w podobnem przedsięwzięciu. Jenerał Ricard otrzymał dymisyą z powodu, iż brał podobny udział.

Renta na bulewarach wczoraj wieczorem 75 fr. 40 cent.

Berlin, 10. Maja. — Najj. Pan raczył zamianować pomocnika prokuratoryi Elmendorfa w Heiligenstadt prokuratorem, jen. buchaltera kassy państwa Geima radzcą obrachunkowym.

Berlin, 9. Maja. — Najj. Pan wrócił wczoraj wieczorem z Poczdamu do Charlottenburga i raczył być obecnym dziś przedpołudniem, w towarzystwie księcia pruskiego, książąt Karola i Albrechta pruskich na poświęceniu kościoła w Rumelsburgu wystawionego, przeznaczonego na nabożeństwo dla tamecznych więźniów.

Berlin, 6. Maja. — Gazeta kolońska pisze: Relacye pras do Austryi mają być na nowo wzmocnione. Mówią, że ma być układ kwietniowy z 1854 odnowiony, przez który zawarują się austryackie posiadłości we Włoszech.

Monaster, 7. Maja. — Dziś w południe zasnął tu na wieki po krótkiéj chorobie sufragan Dr. Brinkmann.

Królestwo polskie.

Warszawa, 6. Maja. — Jutro o godzinie 10éj z rana odbędzie się w kościółku Warszawskiego Towarzystwa Dobroczynności żalobne nabożeństwo za duszę ś. p. Ignacego Mysłakowskiego, b. prezesa wydziału opieki sierot i ubogich dzieci, który sprawując przez lat 16 różne urzęda w Towarzystwie, szczególnem poświęceniem się dla dobra ludzkości zasłużył na wdzięczność Towarzystwa. Na nabożeństwo to, Warsz. Tow. Dobr. ma honor zaprosić familię zmarłego, oraz opiekunki i członków Towarzystwa.

Warszawa, 7. Maja. — Przez dyplomy cesarskie, z d. 19. Marca, najmiłościwiéj mianowani zostali kawalerami orderów: św. Włodzimierza kl. 2giéj z mieczami, naczelnik artyleryi oddzielnego korpusu kaukazkiego, jenarałleitnant Brimmer; oraz św. Anny klasy 1széj z mieczami, zostający przy oddzielnym korpusie kaukazkim, jenerał-major Broniewski 3.

Rosya.

Petersburg, 1. Maja. — Manifest cesarza, donoszący poddanym państwa o koronacyi cesarza mającéj w Moskwie w Sierpniu nastąpić, podaje dzisiejszy Inwalida w tych słowach:

My Aleksander II cesarz i samowładzca wszech Rosyi, król Polski itd. czynimy wiadomo: W śród ciężkich prób dla nas i dla ojczyzny naszéj wstępując na tron, od ojców naszych odziedziczonéj Rosyi i nieoddzielnego od niéj Królestwa Polskiego i wielkiego księstwa Finlandyi, postanowiliśmy koronacyę naszę dopóty odwlec, dopóki niezamilknie grzmot broni wstrzęsający granice państwa naszego i dopóki nie przestanie płynąć krew naszych walecznych chrześciańskich wojowników, odznaczających się czynami niezwykłéj odwagi i zaparcia się siebie. Teraz, gdy błogi pokój przywraca Rosyi dawniejszą spokojność, zamierzamy się koronować wedle przykładu przodków naszych, pobożnych cesarzy, i odebrać zwyczajne namaszczenie, przypuszczając także do téj świętéj czynności najukochańszą żonę naszą, cesarzowę Maryą Aleksandrownę. Donosząc naszym wiernym poddanym o tym naszym zamiarze, który za pomocą boską w miesiącu Sierpniu r. b. się odbędzie w pierwszéj stolicy Moskwie, zapraszamy ich, aby modły swoje z naszemi połączyli, aby na nas i na rządy nasze spłynęło błogosławieństwo boże, aby nam Bóg użyczył pomocy swéj do tego ślubu: że jedynie dla dobra ludu nam poddanego żyć będziem, i aby Najwyższy oświecił wszystkie nasze myśli i czyny przez zesłanie swego Ducha świętego.

Petersburg, 29. Kwietnia 1856. Aleksander.

Francya.

Paryż, 5. Maja. — Poseł turecki wręczył cesarzowi pismo sultana z powinszowaniem narodzin cesarzewicza.

— Monitor zamieszcza następujący raport ministra wojny do cesarza:

Najjaśniejszy Panie! W myśl rozkazu Najj. Pana otrzymali wojskowi klasy z 1848 ostateczne uwolnienie od służby, z drugiéj strony wcielenie młodych żołnierzy klas z 1856 zostało teraz całkiem prawie wykonane. Pod temi okolicznościami, zdaje się, że nadeszła chwila, w któréj można przedsięwziąć zmniejszenie istotnego stanu armii. WCMość raczyłeś nakazać przejście do rezerwy armii wschodniéj, należącéj do klasy 1849; mam zaszczyt Waszéj Cesarskiéj Mości proponować, aby WCMość zechciał to rozporządzenie rozciągnąć na wszystkich wojskowych téj klasy, których liczba wynosi około 52,000, tj. w kraju 27,468, na wschodzie 19,365, w Algeryi 4578, we Włoszech 589. Tym sposobem znacznieby się wydatki zmniejszyły, a armia byłaby w stanie dostatecznym. Jeżeli WCMość przychylasz się do tego środka, proszę niniejszy raport potwierdzić.

Raport ten otrzymał cesarza potwierdzenie.

— Na odbytem dziś nabożeństwie w Tuileryach za Napoleona I., jako w dniu śmierci jego, znajdowali się: cesarz, książę Hieronim, księżniczka Matylda, król wirtemberski i cały dwór.

— Król belgijski nader jest niezadowolony z powodu napadów kongresu na wolną prasę swego kraju, i starał się uniknąć burzy zagrażającéj mu sposobem jaki mu się zdawał dogodnym. Konferował w téj mierze z swemi ministrami. Ministrowie atoli oświadczyli, że wszyscy gotowi podać się do dymisyi, nimby zezwolili, aby ktoś miał poruszać ustawy prasowe.

— Mówią o nowych wyniesieniach na szlachectwo. Pelissier ma być wyniesionym na księcia Sewastopol, a Bosquet na księcia Malakow. Morny, Fould i Persigny będą niezawodnie wyniesieni na godność książąt.

— Z powodu słabości cesarzowéj chrzest nastąpi, jak mówią, dopiero w Sierpniu. Jako matka chrzestna przybędzie do Paryża nie królowa-matka ale terazniejsza królowa Szwecyi, siostra księcia Leüchtenberga. Wielka księżna Stefania badeńska będzie przytomną przy uroczystości na miejsce królowéj matki ze Szwecyi.

Paryż, 6. Maja. — Cesarz rozkazał, aby dochód z wczorajszéj opery Korsarz kompozycyi Adama, oddany był wdowie jego.

— Kardynała Patrici, przybywającego tu do Paryża w miejsce ojca św. na chrzest cesarzewicza, gotują się z wszelką witać okazałością. Wszyscy arcybiskupi i biskupi Francyi mają się tu zjechać.

— Hrabia Walewski otrzymał od cesarza austryackiego wielki krzyż orderu św. Stefana.

— Pisma francuskie są zapełnione artykulami przeciw prasie belgijskiéj

Niektóre z nich utrzymują, że gdyby prasa belgijska nie była powstrzymaną w swych wybrykach, obraziłaby zasady monarchy Francyi, i ztąd należałoby w inny sposób temu złemu zaradzić.

— Z dobrego źródła dowiaduję się, że hrabia Morny mianowany został księciem cesarstwa (prince de l'empire) i arcykanclerzem.

— Arcyksiążę austryacki Maxymilian, którego przybycia oczekują w sobotę, zabawi 10 dni w Paryżu.

— Cesarzowa ma się lepiéj, chrzciny nastąpią 15. Czerwca.

Z protokułów konferencyi paryskich.

(Dalszy ciąg.)

Hr. Cavour nie ma nic przeciw temu, że niektórzy pełnomocnicy nie chcą brać udziału w obradach nad pytaniem, instrukcyami ich nie objętem, ale żąda, aby zdanie tych, którzy je co do okupacyi państwa papiezkiego objawili, do protokułu zaciągnęte zostało. Okupacya legacyi przez wojska austryackie nabiera z każdym dniem więcéj utrwalenia. Już siedm lat minęło jak została zaprowadzoną, i wcale się nie ma na to, aby kiedy ustała. Powody do jéj zaprowadzenia nie ustały, a położenie kraju wcale się nie poprawiło. Dowodem tego jest obostrzenie stanu oblężenia w Bononii, który już tak długo trwa, jak okupacya austryacka. Załogi austryackie w legacyach i w Parmie znoszą równowagę władzy we Włoszech i są niebezpieczne dla Sardynii, która dla tego widzi się zmuszoną zwrócić uwagę Europy na stan nienormalny, jaki wypływa z ciągłéj okupacyi większéj części Włoch przez wojska austryackie.

Co do Neapolu zgadza się minister sardyński ze zdaniem hr. Walewskiego i hr. Clarendon, sądzi, że trzeba wpłynąć, aby tam łagodniejszy system rządzenia zaprowadzono, któryby ukoił namiętności, i sprawy w innych krajach półwyspu włoskiego ułatwił.

Baron Hübner czyni uwagę, że pełnomocnik sardyński tylko o austryackiéj okupacyi mówił, a francuską milczeniem pominął, acz obie okupacye równocześnie i z równych powodwów nastąpiły. Wniosek ze stanu oblężenia w Bononii wyprowadzony jest fałszywy. Właśnie dla tego, że w Bononii wciąż jeszcze trwa taki wyjątkowy stan rzeczy, jaki w Rzymie i w Ankonie dawno już przeminął, wypada, że usposobienie umysłów w kraju przez Francuzów zajętym, lepsze jest niż w legacyach. Zresztą nie samo tylko państwo papiezkie ma obce załogi. Gminy Mentone i Roccabruna, należące do księstwa Monaco, mają od ośmiu lat załogi sardyńskie. Ta tylko zachodzi różnica, że wojska austryackie i francuskie weszły do legacyi na żądanie panującego, kiedy Sardyńczykowie w brew woli księcia Monaco, obsadzili mu część kraju, i mimo protestacyi, z niego ustąpić nie myślą.

Hr. Cavour oświadcza, że Sardynia sobie życzy, aby tak francuskie jak austryackie załogi z Włoch wyprowadzone były, wszakże ostatnie uważa za wiele niebezpieczniejsze dla niapodległości państw tego półwyspu. Mały korpus francuski zdala od Francyi nikomu nie zaszkodzi, ale niepokoi wszystkich armia austryacka, oparta na fortecach Ferrara i Piacenza, których warownie w brew myśli traktatu wiedeńskiego rozprzestrzenia, rozciągająca się nad adryatykiem aż pod Ankonę. — Co do Monaco, Sardynia gotowa swoich 50 żołnierzy cofnąć z Mentony, skoro tylko książe tego kraju, będzie mógł bez niebezpieczeństwa do niego wrócić, który w roku 1848 nie mógł powagi swojéj utrzymać, chociaż na mocy traktatu załoga sardyńska stała wtenczas w saméj stolicy.

Baron Brunnow robi uwagę, że okupacya Grecyi podczas ostatniéj wojny nastąpiła, i że teraz, gdy pokój zawarty został, należałoby pomyśleć dworom opiekuńczym, jakby okupacyą tę zbyteczną uczynić. Oświadczone chęci w téj mierze ze strony Francyi i Anglii, pełnomocnicy rosyjscy rządowi swojemu niezwłocznie zakomunikują, a Rosya chętnie przyczyni się do ulepszeń w położeniu Grecyi. Co do żeglugi na morzu pełnomocnicy rosyjscy zażądają upoważnienia od dworu swojego.

Hr. Walewski streszczając dyskussyą, cieszy się, że pełnomocnicy w kwestyach przez niego rzuconych wymienili zdanie swoje, i chociaż do zupełności takowych nie rozwiązali, to jednak do następnych doszli wypadków:

1) nikt nie zaprzeczył, aby położenie Grecyi nie wymagało ulepszeń i że potrzeba, aby trzy mocarstwa opiekuńcze w téj mierze z sobą się porozumiały;
2) pełnomocnik Austryi zgodził się na to z pełnomocnikiem Francyi, jako oba mocarstwa życzą sobie położenia końca okupacyi państwa papiezkiego, skoro tylko na to pozwoli wzgląd na spokojność kraju i na bezpieczeństwo papieża;
3) większość pełnomocników zgodziła się na to, że wiele dobrego przyniosłyby dla Włoch łagodne rządy, gdyby w niektórych państwach włoskich a mianowicie w Neapolu zaprowadzane zostały;
4) wszyscy pełnomocnicy a nawet ci, co za wolnością druku obstawać musieli, otwarcie wystąpili przeciw excesom, jakich się belgijskie dzienniki bezkarnie dopuszczają, uznali oraz potrzebę temu złemu zaradzić, które z nadużycia prasy w Belgii się wyradza;
5) nakoniec jest wszelka nadzieja, że prawo żeglugi na morzu, tak dobrze przez pełnomocników przyjęte, gdy nadejdą dla nich od właściwych dworów upoważnienia, zamienione zostanie w akt prawa publicznego, którym kongres dzieło swoje uzupełni, urzeczywistniając postęp, godny naszego wieku.

22. protokuł 8. Kwietnia. — Hrabia Buol (odpowiedzi na mowę hr. Walewskiego) cieszy się że Francya i Anglia oświadczyły się gotowemi położyć rychle koniec okupacyi Grecyi, dla któréj Austrya wiele ma do życzliwości. Zapewnia, że i cesarz austryacki życzy sobie tego, aby każde państwo w Europie zażywało w całkowitéj mierze swojéj niepodległości. Nie wątpi że stan taki zależnym jest od prawodawstwa krajowego, któreby było w stanie poskromić wybryki prasy, o których ze słuszną naganą hr. Walewski wspominał, i których powstrzymanie w sąsiedniem państwie za potrzebę europejską uważać należy. Inne państwa kontynentalne, będą w stanie zamknąć wolność druku w przynależnych granicach i tym sposobem pokój od międzynarodowych zawichrzeń zasłonić.

Co się tyczy prawa żeglugi morskiéj, chwali hr. Buol jego ducha i jego znaczenie, ale bez zasięgnienia instrukcyi od swego dworu nie może w tak ważnym przedmiocie nic stanowić.

Tu się atoli kończy jego zadanie. Nie podobna mu rozwodzić się o państwach, które w kongresie nie są reprezentowane. Misya pełnomocników ogranicza się na interesa Wschodu, i nie na to się zebrali, aby objawiali niezawisłym panującym dworom życzenia swoje, jakby powinni wewnętrzne interesa państw swoich urządzać. Pełnomocnictwa złożone do akt są tego dowodem. Pełnomocnicy Austryi nie mogą zatém brać udziału w dyskusyi, która w ich misyi przewidzianą być nie mogła. Z tego samego powodu nie mogą oznaczyć jak długo trwać będzie załoga austryacka w legacyach papiezkich, chociaż pochwalają dązności słów hr. Walewskiego.

Hr. Walewski odpiera że nie ma wcale mowy o tem, aby coś obowięzującego stanowić względem wewnętrznego urządzenia państw bądź reprezentowanych, bądź niereprezentowanych w kongresie, a mniéj jeszcze zamyśla konkres mięszać się do wewnętrznych interesów jakiego państwa. Chodzi jedynie o to, aby w interesie pokoju te okoliczności zauważyć któreby mu zagrażać mogły, czy to dla tego, żeby się bezpotrzebnie przedłożyć miały okupacye militarne obcych krajów, lub zeby za długo trwał system rządzenia niewczesny i niepolityczny, lub zeby rozkiełznanie prasy zawichrzyć miało spokojność i zawikłać międzynarodowe stosunki.

Baron Hübner odpowiada, że komisarze Austryi ani do wynurzenia życzeń nie mają upoważnienia. Austrya zmniejszyła już załogi swoje w legacyach i dała tém samém dowód, że gotowa je całkiem znieść, jak tylko stosunki na to pozwolą.

Komisarz pruski pan Manteuffel oświadcza, że i on wprawdzie nie posiada co do tych materyi instrukcyi, atoli znając dokładnie usposobienie swojego dostojnego monarchy, nie waha się zdania swego w téj mierze objawić. Prusy zawsze się przyznawały do zasad prawa żeglugowego na morzu i starały się je przeprowadzać; ani zatem wątpi by Najj. król pruski odmówić miał potwierdzenia aktu europejskiego, który na powyższych zasadach będzie zawarty.

Co do innych kwestyi, pojmuje pełnomocnik pruski, ich ważność, uważa jednak, że pominiętą została w milczeniu, kwestya nierównie ważna, która Europę i dwór berlinski najmocniéj interesuje. Jest to kwestya o Newszatel. To księstwo jest dziś może jednym punktem w Europie, gdzie wbrew traktatu i wbrew uznaniu wszystkich mocarstw, utrzymała się władza rewolucyjna, pogwałcająca prawa panującego. Żąda zatem, aby ten przedmiot wzięty był także pod dyskusyą.

Królowi JMci pruskiemu leży na sercu dobro królestwa greckiego, i radby widział, by ustały powody, które sprowadziły nienormalny stan tego kraju w skutek okupacyi przez obce wojska. Wszakże przyznaje pan Manteuffel że stosunki wyświecić wprzódy należy. Natomiast projektowane kroki co do królestwa Neapolu i Sycylii, trafiają na wiele niedogodności i byćby mogło, że rady tego rodzaju mogłyby wywołać w kraju ducha opozycyi i ruchy rewolucyjne. Co do państwa papiezkiego, nie wchodząc w krytykę jego położenia, wyrazić tylko może życzenie, aby się rząd postawił w takich stosunkach, iżby załogi obcych wojsk stały się niepotrzebne.

Rząd pruski, kończy p. Manteuffel, przyznaje całkowicie, że prasa wywiera wpływ zgubny i podkopuje porządek zwyczajny, że rozsiewa niebezpieczeństwa ogłaszając bunt i królobójstwo. Rząd pruski zatem chętnie weźmie udział w obradzeniu środków, któreby podobne zawichrzenia powstrzymały.

(Dokończenie nastąpi.)

Anglia.

Londyn, 3. Maja. — Ze spór amerykański nie wywoła wielkich zawikłań, zaczynają i ci wierzyć, którzy upatrywali w nim wojnę. Do załatwienia pytania centralno-amerykańskiego przyczyni się głównie Walker, który czy zwyciężony, czy zwyciężony ulegnie, wskaże konieczność wspólnego działania Ameryki z Anglią.

— W Indyach wschodnich panuje pokój. Wcielenie państwa Audh jest środkiem, na którym kasa kompanii wschodnio-indyjskiéj gorzéj wyjdzie, aniżeli poddani zrzneonego królika. Koszta rządzenia są większe aniżeli dochód kraju. Korzyść atoli pośrednia dla handlu wschodnio indyjskiego przeważa niewątpliwie dla Anglii ów niedobór w dochodach. W Indyach wschodnich wiele jest młodych dzielnych administratorów, którzy przez czynność swoją wkrótce ten kraj uwolnią od tortury. Nie jest wprawdzie łatwą rzeczą wydobyć podatak przynależny, nawet od bogatego Indyjczyka, ale przeto nie wolno chwycić się środka oburzającego i poniżającego ludzkość.

Londyn, 5. Maja. — W izbie niższéj, jako i w izbie wyższéj rozprawiano nad adresem do królowéj i nad układem pokojowym. W izbie wyższéj ganili pp. Malmesbury i Derby układ pokojowy; mieniąc go niesprawiedliwym, bo zneutralizowanie morza Czarnego jest tylko illuzyjne, dopóki Mikołajew i Sewastopol istnieją, wszakże w traktacie Cyrkasya Rosyi oddaną a Auglia zrzekła się prawa rewizyi na morzu. — W izbie niższéj zaczepił Mannes układ pokojowy z podobnych przyczyn; Layard i Russel stanęli w obronie jego. Lord Russel dotknął w mowie swéj interwencyi we Włoszech. Do głosowania względem adresu nie przyszło dziś. Palmerston oświadczył, że nie proponowano wcale zmiany tureckiéj taryfy celnéj, i że Rosya zobowiązała się, miejsca odstąpione oddać *in status quo*.

Belgia.

Bruksela, 6. Maja. — Monitor ogłasza dekret królewski, który mianuje cesarza rosyjskiego, hrabiego Nesselrodego, hrabiego Orłowa i księcia Dołgorukiego kawalerami orderu Leopolda. Książę Ligne upoważniony jest do wręczenia orderu tego cesarzowi i udaje się do Petersburga.

Austrya.

Wiedeń, 5. Maja. — Donosiliśmy, iż akcyonaryusze towarzystwa żeglugi parowéj na rzece Dunaju nader są niezadowoleni postanowieniem układu paryskiego co do Dunaju, dziś dodamy, że postanowili podać do ministra handlu, żądając wynagrodzenia za straty, jakie ponoszą przez otwarcie dla wszystkich wolnéj żeglugi na Dunaju. Teraz nie da się jeszcze oznaczyć strata, azatem podanie to jest za wczesne. Nikt nie wierzy, aby towarzystwo przez konkurencyą mogło stracić. Wielka część akcyonaryuszów uważa otwarcie Dunaja dla wszystkich wdarciem się w prawa prywatne, i tym sposobem chce pytanie przywilejów przenieść na pole prawa narodów, żądając, aby po upływie czasu przywilejem oznaczonego, Dunaj dla wszystkich stał otworem.

Dziwna rzecz, że panowie ci nie rychléj z uroszczeniami swemi wystąpili, teraz zdaje się być za późno.

— Arcyksiążę Maxymilis w swéj podróży do Paryża dotknie z powrotem Berlina.

Galicya.

Kraków, 5. Maja. — Wczoraj urzędnicy władz tutejszych składali uszanowanie swoje nowemu prezydentowi krajowemu JExc. hr. Clam-Martinitz.

— Gazeta Lwowska pisze: Zapowiedziane otwarcie szkoły ogrodniczéj odbyło się wczoraj uroczyście w przytomności JExc. jw. Agenora hr. Gołuchowskiego namiestnika JCKAp. Mości w królestwach Galicyi i Lodomeryi, jako protektora, za opieką i staraniem którego zakład ten wyższego ogrodnictwa we Lwowie powstał i wyposażenie otrzymał. Uroczystość poświęcenia instytutu rozpoczęła się o 12 godzinie w południe w sali ogrodu botanicznego, w obec reprezentantów wydziału stanowego, przełożonego miasta Lwowa, członków wydziału miejskiego i wielu gości prywatnych. Poświęcał i błogosławił zakładowi ks. kanonik i proboszcz miejscowéj parafii ś. Mikołaja Imks. Krasowski; a dyrektor szkoły p. Łobarzewski, profesor botaniki przy uniwersytecie lwowskim, przedstawił powody, stan i zamiary téj nowéj szkoły. Szkoła liczy na teraz siedmiu uczniów, z nich jeden składał przy zamknięciu obrzędu dzięki p. namiestnikowi, w swojém i towarzyszów imieniu i odebrał wdzięcznie i uprzejme rady, jak się mają zachować i jakie ich jest powołanie, chcąc odpowiedzieć oczekiwaniu i nadziejom w nich położonym. Wychowańcy zakładu ślepych, pragnąc uczcić otwarcie zakładu téj szkoły, przybyli z muzyką i po odegraniu hymnu ludu, grali kilka sztuk innych. Po skończonéj ceremonii, opatrywali goście zakład ogrodu botanicznego, przepatrywali plany tak rozpoczętych jak i na dokończeniu będących budynków oranżeryjnych, cieplarni, wodociągu i sadzanki, tudzież plan ogrodniczy i podjętych prac około cmentarza na Łyczakowie.

Hiszpania.

Madryt, 23. Kwietnia. — Czytamy w gazecie z Walencyi z 27. Kwietnia. Załoga dzierzy kilka ważnych punktów miasta. Patrole przebiagają ulice miasta uspokojonego. Kilka osób ujętych podczas tych ostatnich wypadków puszczono na wolność.

Depesza z Madrytu 5. Maja brzmi: Wielkie czynią przygotowania do przyjęcia Espartera.

Madryt, 30. Kwietnia. — Czytamy w gazecie urzędowéj: Zdaje się, że w skutek doniesień zamieszczonych w pismach zagranicznych o sprawie hiwpańskiéj znamienita osoba rozmawiała z królową. Królowa Jéj Mość odpowiedziała: że wolałaby utracić koronę i nadzieję widzenia córki swéj na tronie aniżeli ścierpieć wmieszanie się obcego narodu w nasze sprawy.

Włochy.

Rzym, 25. Kwietnia. — Przed niejakim czasem odkryto obok kościoła św. Sabiny na Aventynie wspaniałe ruiny rzymskich murów miejskich Spowodowały mnichów przyległego tam klasztoru Dominikanów do dalszych odgrzebywań. Odkryli też przed kilku dniami w swym ogrodzie inne dziwne ruiny budowli z czasów cesarzy, zdające się należeć do domu wiejskiego. Widzieć tu można wiele wodociągów, wodotrysków, jakoby w łaźni, a mianowicie mnóstwo kurków bronzowych olbrzymiéj wielkości do wypuszczania wody.

Turyn, 1. Maja. — Armonia donosi jako rzecz pewną, że zanosi się na zmianę w ministerstwie; Cibranio ma wystąpić z niego, Cavour zostać ministrem spraw zagranicznych, Lanza zaś finansów.

— Ma być rzeczą niezawodną, że rząd neapolitański stara się załatwić nieporozumienia dotychczasowe z mocarstwami zachodniemi.

— Mówią o ogólnéj amnestyi, umarzającéj wszelkie procesa polityczne, odwołującéj wydalonych z kraju i przywracającéj zasekwestrowane dobra.

Turyn, 5. Maja. — Gazette Piemontese ogłasza postanowienie, wedle którego hr. Cavour zamianowany został tymczasowo ministrem spraw zagranicznych. Złożył on ważne papiery tyczące się Włoch, nad któremi jutro odbędzie się dyskusya.

— Podług gazety Universale w Medyolanie wychodzącéj, donoszą z Parmy, że zagroziło śmiercią dwóch dobrze ubranych obcych 20. Kwietnia o 5éj godzinie z południa wysokiemu urzędnikowi w bliskości własnego jego mieszkania. Ocalenie swe winien on przypadkowemu nadejściu 3 osób, przed któremi dwaj nieznajomi znikli. Środki policyjne bardziéj jeszcze obostrzono.

— Uchwalone towarzystwo kredytowe potwierdzone, rozpocznie lada dzień swoje operacye.

Z Genui pod dniem 30. Kwietnia donosi w liście z Malty Corriere mercantile, że legia angielsko-włoska, gdy miała być rozwiązaną, przyjęła na nowo służbę na lat 5 z przeznaczeniem udania się do Indyj wschodnich.

Genua, 2. Maja. — »Great Britain« przywiózł z Krymu znowu 1152 ludzi.

— Wedle Morinіento upuściło poselstwo amerykańskie Rzym z powodu zaszłych nieporozumień między ojcem św. a Ameryką co do sekularyzowania niektórych dóbr klasztornych.

— Wedle ostatnich listów z Rzymu przyznał rząd towarzystwu Caraveldes i spółce przywiléj do budowania i administracyi kolei żelaznéj z Rzymu do Civita Vecchia na przeciąg 99 lat bez wszelkiéj gwarancyi. Budowa ma być w trzech latach skończona. — Znalezione przy téj sposobnoéci zabytki starożytne, mają być ochronione. Rzeczy artystyczne jakiegokolwiek rodzaju wykopane, w $\frac{1}{3}$ mają być własnością państwa, w $\frac{2}{3}$ własnością towarzystwa. Pierwszeństwo zakupu zastrzega sobie rząd.

— Z Neapolu nader sprzeczne dochodzą wiadomości. Podług jednych amnestya dla politycznych więźniów, przywrócenie dawniejszego stanu rzeczy wyrzeczone, podług innych, a mianowicie podług Univers, ma to być wymysłem gazet rewolucyjnych.

Turcya.

Z Konstantynopola telegrafują do gazety tryestkiéj: Wojska francuskie w Krymie i w Konstantynopolu daleko bardziéj, niż inne, nawiedzone były chorobami. — Raporta urzędowe, mało dostępne wykazują w Krymie 23,000 chorych, w Konstantynopolu 10,000. Przypisują to wzmagającemu się tyfusowi i szkorbutowi, które na wyspach książęcych (morze Marmora) między ludnością cywilną wielkie sprawiły spustoszenie. 5 okrętów odesłanych z Krymu z powodu wzmagającego się tyfusu do wysp książęcych są prawie całkiem z ludzi ogołocone

— Teraz, gdy sprzymierzeni wynoszą się z Eupatoryi, prosi większa część tamtejszych Tartarów o pozwolenie przeniesienia się do Turcyi. Przekazano im też Dobruczę, dokąd zaczęli się już przesiedlać. I inni mieszkańcy chcą podobno iść za przykładem Tartarów. Oficerowie sztabu głównego francuskiego, przechodzący przez Konstantynopol do Azyi otrzymali polecenie, wyszukania stósownego miejsca, na któremby się Tatarzy osiedlić mogli.

Z Konstantynopola pod tymże dniem (21.) piszą do Semaphory: Czerkiesy dowiedziawszy się, że w układzie pokojowym żadnéj o nich nie ma wzmianki, mocno się oburzyli. 4—5 tysięcy zebrało się ich w Anapie; z 3—4 set magnatów utworzyło się zgromadzenie, na którego czele stanęli naczelnicy familii. Tu postanowili wysłać deputacyą do baszy i do mocarstw zachodnich z adressem w języku arabskim spisanym do Sułtana, cesarza Francuzów i królowéj angielskiéj. Dwunastu Czerkiesów wsiadło na okręt francuski niedawno przez intendanturę francuską do Anapy wysłany. W adresie tym mówią między innemi że od wybuchu aż do końca wojny ostatniéj ani jeden Rosyanin nieprzekroczył granic czerkieskich, że w czasie tym Czerkiesi wedle swego sposobu rządzili krajem, i że nie działo się źle, że są gotowi zachować i nadal tę nieudzielność i odepchnąć Rosyan i proszą Turcyą i państwa zachodnie, aby ich zechciały wesprzeć. — Niektórzy naczelnicy w Anapie grozili, że, jeżeli będą opuszczeni, z Rosyanami w Petersburgu się porozumieją; lecz wtenczas Turcya w téj okolicy będzie miała granicę otwartą wszystkim napadom. Sefer basza, który jest Czerkiesem, oświadcza, że wowczas nigdy do Turcyi nie wróci, i będzie do ostatniéj kropli krwi walczył w szeregach braci swych. Przed tą deputacyą przybyło było kilkunastu Czerkiesów do Konstantynopola.

— Przed Sewastopolem na miejscu, gdzie eksplozya min tylu żołnierzom życie kosztowała postawiono krzyż z napisem następującym:

Unis par la victoire,
Réunis par la mort,
Du soldat c'est la gloire,
Des braves c'est le sort.

Konstantynopol, 21. Kwietnia. — Po przybyciu Afit beya z Paryża z układem pokojowym, zgromadzili się natychmiast ministrowie porty na konferencyą u Kaimakam baszy, zastępcy wielkiego wezyra Ali baszy. Po sesyi udał się Kaimakam basza z ministrem spraw zagranicznych Fuadem baszą, do pałacu cesarskiego celem przedłożenia akt Sułtanowi. — Zapewniają, że ministrowie odradzali Sułtanowi, by nie podpisywał traktatu z powodu punktu jednego według ich zdania niezgodnego z charakterem Muzułmanów. Niechciano się bowiem zobowiązywać do wprowadzenia w życie wiadomego hatti humayum, pozbawiającego Muzułmanów prawa Koranu. Zapytano się Reschida baszy, który teraz na ustroniu żyje, i Sułtan podpisał układ. To jest powodem, dla którego o jeden dzień spóźnił wyjazd swój parowiec francuski. Wojska zagraniczne mają nas opuścić, wówczas to zobaczymy, co się tu i w prowincyach dziać będzie! Nie jest już to tajemnicą, że prawdziwi Muzułmanie czychają na sposobność, aby rząd zmusić do odwołania przyrzeczenia danego Chrześcianom a ztąd i całego hati humayum. Choćby nawet udało się wpływowi mocarstw zagranicznych utrzymać prawo to, nigdy wszakże, dopóki Turcya Turcyą będzie, z Chrześcianinem nie będą się tu tak obchodzić, jak z Turkiem. Wczoraj miałem tego przykład. Gdy Sulich basza, zwodziciel, pogwałciciel i zabójca dziewczęcia greckiego z Tulczy na 7 lat do galer skazany został, aby może w kilka miesięcy odzyskać swą wolność, skazany został Grek na śmierć, że w stanie opilstwa zabił straż turecką. Inny Grek, co przed 3 miesiącami zgładził w Terafii Anglika, skazany także na śmierć. Daleki jestem od utrzymywania, że wyroki te są niesprawiedliwe, ale dla czegoż tylko przeciw Chrześcianom sądy są sprawiedliwe a przeciw Turkom pobłażające? My wiemy, że Turcy na galery skazani wygodnie palą swój czybuk, a w nocy śpią w własnych pomieszkaniach, gdy z Chrześcianami obchodzą się gorzéj psa mimo hatti humayum.

Z Jass donoszą, że wódz naczelny austryacki armii okupacyjnéj hr. Coronini oświadczył urzędownie książęciu Mołdawii, Ghice, że wojska austryackie wyjdą z Mołdawii w 6 miesiącach.

Z Konstantynopola pod d. 25. Kwietnia donoszą, że wojska z Krymu ciągle tędy przechodzą. Zapasy rozmaitego rodzaju wojsk sprzymierzonych, których z sobą brać nie można, sprzedają się za bezcen.

Kronika miejscowa.

Gostyń, 7. Maja. — W przeszłym tygodniu odbył się tu ślub pana Kurnatowskiego z Dusiny z panną Potworowską z Goli.

Z powiatu kościańskiego, 7. Maja. — W przeszłą niedzielę obchodzono tu uroczyście obchód zawartego pokoju. — W końcu Kwietnia i na początku m. b. składalii po szkołach uczniowie popisy, wszędzie prawie zadowalające. Obywatele ukazują w popisach tych szczery udział przez rozdawanie między uczniów książek.

W przeszłą niedzielę dano tu koncert, którego dochód obrócono na upiększenie miasta. — Dniem pierwéj był obiad pożegnalny dla oficerów 4téj bateryi artyleryi 5. pułku, odchodzącéj ztąd do Poznania.

Wiatr północny od kilku dni wiejący, nader niekorzystnie wpłynął na rozrost młodych zasiewów. Jęczmień stoi zżółkły, zmarznięty; delikatne listki owocowe kurczą się i zdają się być zwarzone. Wiele pól zbożem zasianych, przedstawia nader smętny widok. Ledwo rozróżnić można, jaki to gatunek zboża. Ceny żywności wcale nie są tańsze. W poniedziałek płacono tu za pół szefla ziemniaków po 5 złp. Mniéj mamy włóczęgów i mniéj słychać o złodziejstwach. — Uderzającą jest rzeczą, że dotąd nie widać u nas bocianów, tych tak wczesnych w okolicach naszych gości.

Budują tu nowy budynek na sąd powiatowy, którego koszta wynosić mają 30,000 tal.

Z kościańskiego, 8. Maja. — W zeszły poniedziałek odbył się tu zjazd powiatowy. O wypadku uchwał zapadłych późniéj doniesiemy.

— Mówią, że z rawickiego zakładu karnego, 200 więźniów będzie przeznaczonych do robót nadobrzańskich.

Kcynia, 7. Maja. — Między Szubinem a Nowym światem na przestrzeni

300 prętów powyciągano wszystkie pale, któremi wytknięto linią do założenia kolei żelaznéj z Bydgoszczy do Poznania. Część tych palów znaleziono w Szubinie. — Zimna dają się czuć nam dotkliwie i niepomyślny wywierają wpływ na siewy. Bociany jeszcze nie wróciły. Jednego dotąd obaczyliśmy i to w dniu 24. Kwietnia.

Nakło, 6. Maja. — W dniu 3. b. m. odbyło posiedzenie powiatowe towarzystwo agronomiczne wyrzyskie, celem rozpoznania propozycyj podanych mu przez towarzystwa zabezpieczenia od gradobicia, w Kolonii i w Magdeburgu. Towarzystwo kolońskie oświadczyło gotowość do ustąpienia na korzyść towarzystwa wyrzyskiego 2 procentów ze składek wnoszonych przez członków tegoż towarzystwa pod warunkiem, że przełożeni tegoż zrzeką się prawa do zawierania układów z podobnem towarzystwem zabezpieczenia i wyłączą przez to wpływ konkurencyi. Przytomny na posiedzeniu główny agent towarzystwa magdeburgskiego wykazał, że warunki podane przez mocodawców jego są korzystniejsze dla zabezpieczających, poczem wszyscy członkowie przytomni postanowili pozyskać zabezpieczenia od towarzystwa magdebnrgskiego.

Witkowo, 5. Maja. — Stan zasiewów okolicy tutejszéj tak jest pomyślny, iż nic nie pozostanie do życzenia. Ceny zboża w sąsiedniem Królestwie są jeszcze nader wysokie; wielkie tegoż ilości zakupywane bywają w Prusiech.

Kr. loterya w Berlinie.

Berlin, 9. Maja. — W dalszém ciągnieniu IV. klassy 113. król. loteryi, padła jedna główna wygrana 10,000 tal. na Nr. 1013; 2 wygrane po 2000 padły na Nra. 14,503 i 55,583; 36 wygranych po 1000 tal. na Nra. 1048. 1858. 4378. 5973. 12,917. 18,490. 19,869. 19,956. 20,192. 23,094. 24,244. 25,078. 26,462. 29,962. 31,707. 31,867. 33,364. 36,661. 42,175. 48,848. 51,143. 51,251. 55,228. 56,447. 56,645. 58,706. 61,795. 62,085. 65,089. 65,846. 66,113. 67,593. 71,166. 72,881. 78,730 i 84,938; 45 wygranych po 500 tal. na Nra. 220. 1219. 1919. 3278. 3554. 6460. 6530. 7104. 13,224. 14,254. 15,722. 16,880. 18,400. 18,846. 21,688. 22,323. 22,525. 24,315. 29,214. 31,454. 32,253. 32,467. 34,761. 38,384. 39,162. 40,454. 43,971. 47,178. 47,643. 48,029. 50,792. 51,060. 51,487. 56,442. 56,547. 58,295. 63,538. 63,717. 65,060. 70,852. 74,521. 75,039. 75,494. 76,613 i 85,769; 61 wygranych po 200 tal. padły na Nra. 1044. 1334. 1426. 2042. 2959. 3263. 4965. 6196. 7615. 8480. 10,302. 12,870. 15,356. 18,471. 21,595. 21,823. 24,073. 24,993. 25,043. 29,087. 30,477. 33,676. 34,088. 36,519. 36,917. 44,764. 46,493. 46,728. 46,985. 51,558. 54,553. 57,464. 58,615. 58,968. 62,274. 64,161. 67,105. 67,680. 69,080. 70,196. 73,423. 74,290. 74,852. 75,360. 75,376. 76,376. 76,691. 79,533. 80,003. 81,008. 82,116. 82,286. 84,373. 84,789. 87,363. 87,959. 88,065. 88,237. 88,867. 88,873 i 89,759.

Wiadomości handlowe.

Berlin, 9. Maja.

Pszenica 75—108 tal.

Zyto na dostawę wiosenną $65\frac{1}{4}$ - $66\frac{1}{2}$ tal., na Maj Czerwiec $64\frac{1}{4}$—$65\frac{1}{2}$ tal., na Czerwiec Lipiec 61—62 tal., na Lipiec Sierpień 57—$58\frac{1}{4}$ tal., na Wrzesień Październik 54—$\frac{1}{4}$ tal.

Jęczmień wielki 45—48 tal.

Owies 31—35 tal., na Maj Czerwiec 34 tal.

Groch 74—83 tal.

Olej rzepiowy $15\frac{1}{8}$ tal., na Maj 15 tal., na Maj Czerwiec $14\frac{3}{4}$ tal., na Czerwiec Lipiec $14\frac{3}{8}$ tal., na Wrzesień Październik $14\frac{3}{8}$—$\frac{1}{6}$ tal.

Olej lniany $13\frac{1}{2}$ tal., na dostawę Kwiecień Maj $12\frac{1}{2}$ tal.

Olej makowy 19—21 tal.

Olej konopny na dostawę $14\frac{1}{4}$ tal.

Oléj palmowy $15\frac{1}{2}$ tal.

Okowita bez beczki $28\frac{1}{2}$—$\frac{1}{4}$ tal., na Maj i Maj Czerwiec $28\frac{1}{4}$—$\frac{5}{8}$ tal., na Czerwiec Lipiec $28\frac{1}{2}$—$\frac{5}{8}$ tal., na Lipiec Sierpień $28\frac{1}{2}$—$\frac{3}{4}$ tal., na Sierpień Wrzesień $28\frac{3}{4}$ tal.

Szczecin, 9. Maja.

Żyto 69—71 tal., na Maj 67 tal., na Maj Czerwiec 65 tal., na Czerwiec Lipiec 61 tal., na Lipiec Sierpień 58 tal., na Wrzesień Październik 54 tal.

Olej rzepiowy na Maj $14\frac{2}{3}$ tal., na Wrzesień Paźdz. $14\frac{1}{6}$ tal.

Okowita na Maj Czerwieciec i Czerwiec Lipiec $12\frac{1}{4}$ proc.

Gdańsk, 8. Maja. — Pomimo energicznych dowozów ceny pszenicy na targu londyńskim podniosły się o 1 do 2 szyl. tak na krajowem jak i zagranicznem ziarnie, obrót jednak był do saméj konsumcyi ograniczony, bo spekulanci w żadne tranzakcye nie chcieli wchodzić. O zbiorach przyszłych nic jeszcze wyrzec nie można; z obwodów głównie rólniczych zachodzą skargi że po ostatnich zimnach pszenica zrzedniała i pożółkła.

W ciągu tygodnia przybyło po Londynu:

	Pszenicy.	Jęczmienia.	Owsa.	Bobu i grochu.	Siemie lniane i rzepak.	Mąki cetn.
z kraju	7971	3839	17,953	786	—	37,937
z zagranicy	20,329	5679	28,583	1600	17,904	27,941

Targi szkockie, irlandzkie i prowincyalne trzymały się mocno, niektóre z małem podwyższeniem.

Na naszéj giełdzie żadna sprzedaż nie miała miejsca i dla tego ostatnich notowań nie możemy zmieniać.

Dowozy są prawie żadne, a rezerwy śpichrzowe tak żyta jak i pszenicy z każdym dniem zmniejszają się, mimo to handel w odrętwieniu i spekulacya nie występuje.

Czas mamy dżdżysty a na porę roku nadzwyczaj zimny, od kilku dni tempperatura 2 do 4 stopni ciepła nie przechodzi.

Toruń przebyło pszenicy łasztów 23, siemienia 153, łoju centn. 6924, terpetyny 248, oleju konop. 1744.

We Francyi, Belgii, Holandyi ogólnie ceny przybrały ale handel był bez ożywienia.

Kursa zamian. — Londyn $202\frac{1}{2}$. Amsterdam 102. Hamburg $45\frac{1}{4}$.

Alexander Makowski & Comp.

Przybyli do Poznania 10. Maja.

BAZAR: Koczorowski z Witosławia, Łącki z Ślachcina.

HOTEL RZYMSKI BUSCHA: Sprenger z Działynia, Goldschmidt z Berlina, Büntc z Elberfeldu, Cohn z Pleszewa.

HOTEL DREZDENSKI MYLIUSA: hr. Węsierski z Zakrzewa, Ilgen z Berlina, Sanger z Polajewa, Winkopp z Lipska, Büchenbacher z Fürth.

HOTEL BAWARSKI: Swięcicki z Mościjewa, Kalkstein z Stawian, Radońsk z Górki, hr. Herzberg z Królewca, Trąmpczyńska z Grzybowa, Grabowska i Tuszyńska z Kalisza.

HOTEL DU NORD: hr. Żółtowski z Czacza, Skarzynski z Sokołowa, Jahn z Tarnowa, Krzyżanowski i Sobeski z Dzlećmiarck.

W depozycie tutejszym znajduje się
Dla Bibijanny z Bojanowskich Pogorzelskiéj około 430 Tal. 28 Sgr. 2 Fen.

OBWIESZCZENIE.

Wedle podanych tax na miesiąc Maj r. b. sprzedawać będą poniżéj wymienieni piekarze chleb po Sgr. 5 a bułki po Sgr. 1 po najcięższéj wadze:

I. Chleb.

	funt.	lut.
1) Karól Eibich, ulica Fryderykowska 23.	3	10
2) Ernest Faden, ulica Młyńska 18.	3	8
3) Wdowa Nowicka, Rybaki 21.	3	—
4) Ignacy Osiuszkiewicz, Św. Marcin 24.	3	—
6) Wilhelm Hunger, Św. Marcin 54.	3	—
6) Wojciech Jezierski, Św. Marcin 79.	3	—
7) Krystyan Ziebler, Piekary 20.	3	—

II. Bułki.

	lut.
1) Wdowa Menzel, Chwaliszewo 4.	10
2) Edward Herse, Chwaliszewo 91.	9
3) Ernest Faden, ulica Młyńska 18.	9
4) Wdowa Nowicka, Rybaki 21.	9
5) Wincenty Pade, Św. Marcin 3.	9
6) Karól Brzozowski, Św. Marcin 68.	9
7) Lippmann Byk, ulica Stawna 5.	9

Zresztą odwołuje się do tax chleba, które na miejscach sprzedaży wywieszone są.

Poznań, dnia 7. Maja 1856.

Królewskie Dyrektoryum Policyi.

OBWIESZCZENIE

W regulaminie tyczącym się dostarczania gazu do prywatnego użytku ustanowiono:

§. 1.

Kto życzy sobie gazu do prywatnego użytku, winien po poprzedniém piśmiennén zgłoszeniu się, uskutecznić swe zamówienie w biórze zakładu gazowego wedle formularza, który w rzeczoném biórze bezpłatnie dostanie.

Zamówienie to nastąpić może tylko na mocy regulaminu, a gdy uskuteczni się, osięgnie prawo formalnéj ugody.

§. 2.

Urządzenie prywatnych świateł, wszystkie naprawy i zmiany uskuteczni zakład gazowy. Ponieważ tym przepisom w wielu przypadkach zadosyć nie uczyniono, zwracamy publiczności na to uwagę, że, jeżeli urządzenia w gruntach prywatnych nie będą ani przez zakład gazowy wykonane, ani przez tenże wyraźnie dozwolone, gaz dotyczącym gruntom odmówionym zostanie.

Poznań, dnia 8. Maja 1856.

Zakład oświetlenia gazem miasta Poznania.

Walne Zebranie Towarzystwa Pomocy Naukowéj powiatu Szamotulskiego, odbędzie się w czwartek dnia 15. Maja b. r. w Szamotułach przed południem w Giełdzie, na które zaprasza podpisany Komitet, z prośbą o liczne zebranie się gorliwych protektorów tego Towarzystwa.

Komitet Towarzystwa Pomocy Naukowéj w powiecie Szamotulskim.

(Dodatek.)

Abonament i przedaż muzykaliów

pod najkorzystniejszemi warunkami u

Ed. Bote i G. Bock

Król. nadworny handel muzykaliów

Poznań w Rynku 6. Berlin Jaegerstr. 12.

Donoszę Szanownéj Publiczności, że zmieniłem Skład mój z Jezuickiéj ulicy z przeciwka Fary na ulicę Wodną pod Nr. 28. w dom Pana Pawłowskiego.

F. W. Grünastel, pozłotnik.

Uwiadomiam Szanowne Duchowieństwo i szanowną publiczność, że mam w mym składzie wybór figur wyobrażające Sw. Pańskich, wyrabiane z drzewa, także Passye rozmaite na Boże męki i cmentarze.

F. W. Grünastel, Wodna ulica Nr. 28. w domu Pana Pawłowskiego.

Wprost ze źródeł

nadeszły następujące tegoroczne wody mineralne: Adelheidsquelle, Cudowa, Eger Franz i Salzquelle, Emser Kessel i Kraenchen, Fachinger, Homburger Elisabeth, Jod-Sodawasser, Iwoniczer-Jodquelle, Karlsbader Mühlbrunnen, Kissinger Rakoczy, Kreuznacher Elisabeth, Lippspringer, Marienbader Kreuz, Pyrmonter Stahl, Schlangenbader, Ober-Salzbrunnen, Schwalbacher Stahl i Weinbrunnen, Selterser, Weilbacher Schwefelwasser, Wildunger, Wittekinder. Z wód gorżkich: Friedrichshaller, Püllnaer, Saidschützer, jako téż melassowe z Kreuznach i Wittekind.

J. Jagielski, Aptekarz.

Wina z jabłek przeszłoroczne i dawniejsze, w najlepszym gatunku, które nie tylko na bowle i jako napój delikatny w lecie mogą być polecone, ale nawet dla chorych są słynnie znane i zapobiegają niejednéj różnéj kuracyi. — Wszelkie polecenia wykonane zostaną prędko i rzetelnie.

Driesen w N. (Drezdenko) w Maju 1856.

M. Wegner.

ZEUSCHNERA pracownia fotografowania i malowania portretów przy Wilhelmowskiéj ulicy Nr. 25. obok Hotelu Bawarskiego, jest otwarta każdego dnia od 9. do 4. godziny.

NB. Zamówienia na fotografie **olejne** i na **większe portrety olejne** uprasza się, aby były robione przynajmniéj 8 resp. 14. dni przed czasem odebrania.

Tekturę smołowcowaną bezpieczną od ognia z fabryki Panów **Alberta Damke & Comp.** w Berlinie i Moabicie, **doświadczoną** w skutek rozporządzenia Król. Ministerium wydziału rękodzieł, rzemiosł itd. a następnie poleconą, ma w zapasie i sprzedaje **po cenach fabrycznych**

Rudolf Rabsilber,
Spedytor w Poznaniu.

Tekturę smołowcowaną do ***pokrycia dachów*** z fabryki Alberta Damke & Comp., w komisie w Poznaniu u Pana ***Rudolfa Rabsilber,*** doświadczywszy pod względem dobroci i trwałości w zimnie, cieple i mokrości, uznałem jako doskonałą, i dla tego użytą téż została do pokrycia wielkiéj części zabudowań tutajszej Poznańskiéj fabryki guano.

Poznań, dnia 15. Marca 1856.

A. Lipowitz, chemik.

Dnia 15. Maja

otworzony znów zostanie skład optyczny, matematyczny i fizykalny optyków ***braci Pohl,*** dawniéj nadwornych optyków braci Strauss, w ***Poznaniu*** w Buscha Hôtel de Rôme. To dla wiadomości potrzebującym okularów i miłośnikom sztuki.

Z odwołaniem się do obwieszczenia wydanego przez tutajszych głównych agentów panów ***Annuss & Stephan,*** pozwalam sobie polecić uprzejmie panom agronomom

Magdeburgskie towarzystwo zabespieczenia ziemiopłodów od gradobicia

(nie brać za jedno z »Ceres« towarzystwem zabespieczenia ziemiopłodów od gradobicia w Magdeburgu) do przyjęcia zabespieczeń, z nadmienieniem, iż chętnie ofiaruję się do przesyłania formularzy do wniosków i prospektów. — Premie są stałe, dopłaty żadne żądane nie będą i wypłata wynagrodzenia nastąpi niezwłocznie najpóźniéj w ***4 tygodnie po ustanowieniu.***

Poznań, dnia 1. Maja 1856.

M. Karpiński,
Buchhalter Kassy Prow. Ziemstwa i specyalny agent Magdeburgskiego towarzystwa zabespieczenia ziemiopłodów od gradobicia.

Pruskie narodowe towarzystwo zabespieczenia w Szczecinie,

ugruntowane
na 3,000,000ach Tal. kapitału zakładowego,
z 471,876 $\frac{11}{12}$ Tal. funduszu rezerwowego,

zabespiecza od ***klęsk ognia i przedmioty spławiane wodą,*** po stałych i niskich premiach, bez żadnych dopłat, jako to, ruchomości, zbiory żniwa, inwentarz gospodarczy, bydło, lasy, towary i t. d.

Podpisani są upoważnieni do przyjęcia zabespieczeń, zajmą się chętnie wygotowaniem wniosków i wręczą potrzebne formularze bezpłatnie.

W Maju 1856.

Główne Agentury:

w Lesznie: **C. E. Scheel.**

w Poznaniu: **Rudolf Rabsilber.**

Specyalni Agenci:

Kościan: ***Otto Haym.***
Krzywin: ***C. F. Peuthner.***
Poniec: ***Sam. Rothert.***
Rawicz: ***W. A. Busse.***

Poznań: Michaelis Asch, Wodna ulica Nr. 8./9. **Ed. Jeenicke,** Piekary Nr. 10.

Bnin: ***A. Schnell.***
Buk: ***J. Bellach.***
Gniezno: ***Franciszek Dartsch.***
Grodzisk: ***C. Raschke.***
Jarocin: ***R. Kirschstein,*** aptekarz.
Kempno: ***H. Landau.***
Koźmin: ***J. Czapski.***
Krotoszyn: ***C. Tiesler.***
Lwówek: ***W. Griebsch.***
Międzychód: ***A. Selle,*** aptekarz.
Nowe miasto nad Wartą: ***Rob. Peyser.***
Ostrowo: ***Alb. Garfey.***

Pleszew: ***H. Joseph.***
Rogoźno: ***C. W. L. Kayser.***
Śmigiel: ***C. E. Nitsche.***
Skoki: ***A. Breunig.***
Skwierzyna: ***Joz. Herrmann.***
Szamotuły: ***Jul. Peyser.***
Witkowo: ***R. A. Langiewicz.***
Wolsztyn: ***E. Anders.***
Wronki: ***H. Selle,*** aptekarz.
Wulka pod Strzałkowem: ***R. Pohlmann.***
Zaniemyśl: Dr. ***Eckert.***
Zbąszyń: ***Karol Kerger.***

Magdeburgskie Towarzystwo zabespieczenia bydła.

Również i w zeszłym miesiącu, chociaż tenże, dla padających na niego siewów, mniéj jest dla nas korzystny, mieliśmy powód cieszyć się z osiągniętych wypadków, summa bowiem zabespieczenia i premie przeszły jeszcze wysokością takowe przeszłego miesiąca.

Według tego wznosił się zakres działania Towarzystwa przez ten czas, przez który jako Towarzystwo akcyjne istniało, od miesiąca do miesiąca w sposób, jak następuje:

	Koni	Bydła	Owiec	Swiń	Kóz	Wartości ogólnéj	Za premią
Do ostatniego Czerwca 1855	572	1203	2634	152	12	114,138 Tal. 10 Sgr.	5328 Tal. — Sgr. 6 Fn.
w Lipcu "	166	327	810	68	8	44,166 " 12½ "	2133 " 4 " 6 "
" Sierpniu "	368	684	2480	154	12	78,514 " — "	3443 " 8 " — "
" Wrześniu "	383	868	4014	97	6	65,783 " 26 "	2185 " 27 " — "
" Październiku "	196	343	272	51	8	56,947 " 7 "	2156 " 9 " 9 "
" Listopadzie "	529	1200	2756	127	13	149,813 " 15 "	7564 " 14 " 3 "
" Grudniu "	594	1460	6190	73	15	208,485 " 5 "	8533 " 6 " — "
" Styczniu 1856	726	2043	9217	69	19	279,839 " 7½ "	11,188 " 7 " — "
" Lutym "	649	2199	6384	126	24	292,179 " 7½ "	13,034 " 24 " 6 "
" Marcu "	1354	3560	7341	239	40	537,194 " 16½ "	21,433 " 4 " — "
" Kwietniu "	1562	4496	8230	460	63	541,680 " 21 "	29,214 " 28 " 6 "
Summa	7099	18,383	50,328	1616	220	2,368,742 Tal. 8 Sgr.	106,215 Tal. 14 Sgr. — Fn.

Szkody czyniły w tymże przeciągu czasu 160 koni, 229 sztuk bydła, 1514 owiec, 6 kóz i 28 świń, które to summę 23,165 Tal. 25 Sgr. 8 Fen. wyczerpały. W zapasie znajdujące się premie dają zatém, do pokrycia bieżących szkód, dostateczne środki.

Teraz tedy, kiedy nasz zakład, mimo wszelkich przeszkód jakie wynikały z nowości téj gałęzi zabespieczenia, jako i źle wypadłych doświadczeń innych Towarzystw opartych na wzajemności, pozyskał zaufanie najzacniejszych większych gospodarzy wiejskich, tak w bliskości jako i w dali, możemy tém większą mieć nadzieję, że Towarzystwo nasze coraz znaczniejsze i większe pole swego działania osięgać będzie, tém bardziéj kiedy, tak większym, jako i mniejszym posiedzicielom bydła rzeczywiste ułatwienie czynić, jesteśmy w stanie. Magdeburg, dnia 5. Maja 1856.

Magdeburgskie Towarzystwo zabespieczenia bydła.

L. G. Schmidt, Dyrektor wykonawczy.

Kurs giełdy berlińskiéj.

Dnia 9. Maja 1856.	Stopa pCt.	Na pr. kurant papierami.	Na pr. kurant gotowizną.
Pożyczka rządowa dobrowolna	4½	—	101
dito z roku 1850.	4½	—	101½
dito z roku 1852.	4½	—	101½
dito z roku 1853.	4	—	96
dito z roku 1854.	4½	—	101½
Obligi długu skarbowego	3½	—	86½
dito premiów handlu morskiego	—	—	151
dito Marchii Elektoralnéj i Nowéj	3½	—	83¼
dito miasta Berlina	4½	—	101
dito dito	3½	—	84½
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowéj	3½	—	94½
dito Prus Wschodnich	3½	—	91¼
dito Pomorskie	3½	94	—
dito W. X. Poznańskiego	4	—	99⅞
dito W. X. Pozn. (nowe)	3½	—	89¾
dito Szląskie	3½	—	88¾
dito Prus zachodnich	3½	—	87½
Bilety rentowe Poznańskie	4	—	92¾
Louisdory	—	—	111
Akcye kolei żelazn. Starogr Poznańsk.	4	—	98½